

Granbergsskolan
Kaplanvägen 4
82140 Bollnäs

2010-02-23
1 (13)
Dnr: 40-2009:1773

Bollnäs kommun
Stadshustorget
821 80 Bollnäs

Kvalitetsgranskning av Granbergsskolan i Bollnäs kommun

Skolinspektionens beslut

Skolinspektionen har granskat om Granbergsskolan, med rektorn som ytterst ansvarig, har ett fungerande system för att följa upp och utvärdera elevers kunskapsutveckling. Vidare har det granskats huruvida skolan har ett system för att utforma åtgärder, i syfte att förbättra kunskapsresultaten på skolan. Granskningen och bedömningen av hur väl skolorna uppfyller statens krav har genomförts utifrån skollagen, läroplaner, övriga författningar för skolan samt forskning på skolområdet.

Skolinspektionen bedömer att Granbergsskolan uppvisar kvalitetsbrister och behöver vidta åtgärder i följande avseenden:

- Rektorn för de lägre årskurserna behöver se till att gemensamma rutiner för uppföljning av elevernas kunskapsresultat utvecklas och kommer till användning av alla lärare.
- Rektorerna behöver se till att arbetet med utvärdering av kunskapsresultaten blir i högre grad systematiskt och att gemensamma rutiner utarbetas. Rektorn för de högre årskurserna behöver se till att systematisera det arbete som redan görs genom att tydliggöra rutiner och kontinuerligt följa upp diskussioner som förs. Rektorn för de lägre årskurserna behöver inleda ett arbete med att utvärdera kunskapsresultat.
- Rektorerna behöver se till att åtgärdsarbetet blir mer systematiskt och att gemensamma rutiner utarbetas. Rektorn för de högre årskurserna behöver se till att det åtgärds- och utvecklingsarbete som redan görs blir mer systematiskt. Åtgärdsarbetet bör knytas an till utvärdering av kunskapsresultat. Rektorn för de lägre årskurserna behöver inleda ett åtgärds- och utvecklingsarbete som är grundat på utvärderingar av kunskapsresultat.

- Rektorerne behöver se till att skolan bedriver ett kontinuerligt kvalitetsarbete som fortgår på hela skolan från de lägsta till de högsta årskurserna.
- Rektorn behöver även se till att arbetet med uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten samt åtgärder utifrån en analys av dessa, dokumenteras i större omfattning.

Skolinspektionen bedömer att Granbergsskolan uppvisar regelbrist och behöver vidta åtgärder i följande avseende:

- Granbergsskolan saknar arbetsplan vilket måste åtgärdas (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 24 maj 2010 ska Granbergsskolan skriftligt redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits samt hur insatserna avses leda fram till uttryckliga kvalitetsförbättringar gällande ovanstående brister.

Skolans redogörelse sänds per e-post/ post till .ingrid.asgard@skolinspektionen.se. Ingrid Åsgård, Undervisningsråd, Enhet Stockholm Norr, Statens Skolinspektion, Postadress: Box 23069, 104 35 Stockholm.

Skolinspektionens granskning av Uppföljning och utvärdering av elevers kunskapsutveckling i Granbergsskolan i Bollnäs kommun

1. Bakgrund

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av skolors arbete med uppföljning och utvärdering av elevers kunskapsresultat, samt av det åtgärdsarbete skolor bedriver, under perioden september 2009 till mars 2010. Granskningen av Granbergsskolan i Bollnäs kommun ingår i detta projekt. Övergripande iakttagelser och slutsatser inom området kommer att redovisas i Skolinspektionens kvalitetsgranskningsrapport "Uppföljning och utvärdering av elevers kunskapsutveckling."

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens webbplats (<http://www.skolinspektionen.se/Kvalitetsgranskning/>).

Kvalitetsgranskningens syfte är att påverka skolorna så att de får ökad kännedom om de krav som ställs på skolor och rektorn, samt att stärka de strukturer skolorna har så att de målinriktat kan följa upp, utvärdera och utarbeta åtgärder för att förbättra elevers kunskapsresultat.

Skolans arbete med uppföljning, utvärdering och åtgärdsarbete granskas i sin helhet, dvs. inkluderar skolans arbete över samtliga årskurser för att se om skolan har ett sammanhållet system, samt för att kunna avläsa huruvida erfarenheter sprids mellan de högre och lägre årskurserna. Granskningen inriktar sig enbart på kunskapsresultaten, andra målområden skolan har ingår inte i denna granskning. Följande huvudfrågor ska belysas med hjälp av granskningen:

1. Ser rektorn till att det görs en kunskapsresultatbeskrivning (*uppföljning*) på skolan och att skolan har ett system för det arbetet?
2. Ser rektorn till att det görs en analys av vad kunskapsresultaten beror på (*utvärdering*) och att skolan har ett system för det arbetet?
3. Ser rektorn till att det utformas åtgärder som bygger på analysresultat och som syftar till att förbättra kunskapsresultaten?

2. Underlag för bedömning

2.1 Författningsstöd

De nationella skolförfattningarna anger att skolan har en skyldighet att utveckla sin verksamhet så att den svarar mot uppställda mål. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Rektorn har det övergripande ansvaret för skolans resultat och för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen och därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för bl.a. att sko-

lans arbetsformer utvecklas (se vidare 4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen, avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, samt 9 kap. skollagen för fristående skolor).

2.2 Forskningsstöd

Det finns en vetenskaplig logik för att uppföljning och utvärdering ska göras för att skolorna ska kunna åstadkomma resultatförbättring. Enligt denna logik är ett bra kvalitetsarbete en förutsättning för förbättrad undervisningskvalitet, åtminstone på sikt. Ett uttryck som ofta återkommer inom skolforskning på området är *"framgångsrik skola"*. Det definieras som en skola *"där elevernas prestationer väsentligt överstiger resultaten i skolor i allmänhet med motsvarande villkor, främst med avseende på elevernas socioekonomiska bakgrund"*¹. Studier av framgångsrika skolor visar att dessa skolor kännetecknas av att de leds av en rektor som har starkt fokus på elevernas prestationer och har höga förväntningar på eleverna. Vidare pekar studierna på att framgångsrika skolor aktivt använder uppföljning och utvärdering som grund för utveckling av undervisningskvaliteten.

2.3 Bedömningsgrunder

De tre områden som är föremål för granskningen i detta projekt definieras på följande sätt:

Med *uppföljning* menas här en fortlöpande insamling av information om verksamheten. Uppföljning kan baseras på kvalitativa beskrivningar, betyg, sammanställningar av provresultat och andra nyckeltal.

Med *utvärdering* avses här en mer ingående granskning och värdering av verksamheten, dvs. en fördjupad analys för att förstå och kunna förklara resultat i förhållande till målen i verksamheten och därigenom få underlag för åtgärder.

Med *åtgärdsarbete* avses här det system skolan har för att utforma åtgärder, utifrån kunskapsresultatutvärdering och i syfte att förbättra resultaten på skolan.

Kvaliteten på arbetet med uppföljning, utvärdering och åtgärdsarbete *bedöms* utifrån två aspekter, dels i vilken mån rektorn tar det övergripande ansvaret för arbetet och dels i vilken mån arbetet kännetecknas av systematik.

Hög grad av systematik utmärks av att skolans arbete med uppföljning, utvärdering och åtgärder:

- är kontinuerligt och processinriktat; dvs. pågår ständigt och/ eller återkommande och inkluderar olika aggregeringsnivåer på skolan (elev-, grupp* -, samt en övergripande skolnivå)

¹ Grosin, L. (2003). Forskning om framgångsrika skolor som grund för skolutveckling. i *Skolutvecklingens många ansikten* (ss. 137-179). Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.

- präglas av fastlagda rutiner; dvs. skolan har en tydlig planering, ansvarsfördelning, tidplan, dokumentation, verktyg och metoder
- fokuserar på förbättring/ bättre resultat
- i första hand är ett verktyg för ett internt utvecklingsarbete.

*Med grupp menas i denna granskning en aggregering av elevers kunskapsresultat på en mellannivå. Resultat på mellannivå kan följaktligen aggregeras för pojkar och flickor, klass, årskurs, arbetslag, olika ämnen, undervisningsmetoder eller resultat för andra relevanta grupperingar som skolan identifierar.

De metoder och material som utgör grunden för granskningens genomförande är analyser av dokument som skolan inkommit med till Skolinspektionen, en enkät till samtliga lärare som undervisar på skolan i årskurs 1-9 samt intervju med rektorn/ rektorerna.

3. Granbergsskolan

Granbergsskolan ligger i Bollnäs och bedriver undervisning från förskola till årskurs 9. På skolan går sammanlagt 386 elever. Skolan har tre rektorer, en är ansvarig för förskola, förskoleklass och fritidshem. Den andra rektorn är ansvarig för årskurs 1 till 6 och den tredje för årskurs 7 till 9. De två rektorerna som ansvarar för årskurs 1-9 intervjuades. Rektorerna har haft sina befattningar sedan ett respektive två år tillbaka. Båda rektorerna har tillträtt tjänsterna efter några år då det skett flera byten av rektorer.

Över en tioårsperiod har andelen elever som nått målen i alla ämnen i årskurs 9 varierat mellan 67 procent och 82 procent. Andelen elever som nådde målen 2009 var 82 procent vilket tyder på en positiv utveckling av kunskapsresultaten. Det genomsnittliga meritvärdet har under en tioårsperiod legat mellan 181,4 år 2000 och 204,3 år 2009. Kunskapsresultatet mätt i meritvärde har under perioden kontinuerligt förbättrats. I en jämförelse av slutbetygen med resultatet från de nationella proven i svenska har 15 procent av eleverna högre slutbetyg jämfört med resultatet på det nationella provet. I matematik har 42 procent av eleverna högre slutbetyg jämfört med resultatet på det nationella provet vilket är en ganska stor avvikelse. I engelska har dock 92 procent av eleverna lika slutbetyg jämfört med resultatet på det nationella provet.

Bild, samhällskunskap och moderna språk är de ämnen där högst andel elever når målen. Teknik är det ämne där lägst andel elever når målen.

Den sammanfattande bilden över skolans kunskapsresultat och variationen mellan ämnena visar att det är angeläget att analysera huruvida resultaten följs upp, utvärderas och åtgärdas.

I kvalitetsredovisningen 2007/08 redovisas andel elever som bedömdes ha nått målen år 5 enligt kursplanerna för respektive ämne. Eleverna bedömdes nå målen i de flesta ämnen förutom i matematik, musik och bild. I kvalitetsredovisningen 2008/09 redovisas

resultaten för årskurs 5 i de nationella proven i engelska där 75 procent av eleverna nådde målen, i matematik och svenska där 84 procent av eleverna nådde målen. I årskurs 3 redovisas resultatet i matematik där 95 procent av eleverna nådde målen.

Rektorn i årskurs 7 till 9 redovisar 2009 års resultat och har en god insikt i de sammantagna resultaten, dvs. meritvärde, andel som når målen i alla ämnen och behörig till nationella program. När rektorerna själva värderar de sammantagna resultaten så värderas de som mycket goda medan lärarna värderar resultaten som goda.

4. Skolinspektionens bedömning

4.1. Samlad bedömning av skolan

Enligt granskningens utgångspunkter och dess fyra kriterier för god kvalitet, som beskrivs i avsnitt 2.3., bedömer Skolinspektionen att Granbergsskolan i Bollnäs kommun i låg grad bedriver ett systematiskt arbete med kunskapsuppföljning, utvärdering och åtgärder. I de högre årskurserna är arbetet med uppföljning, utvärdering och åtgärder något mer systematiskt än i de lägre årskurserna. Rektorn för de högre årskurserna har satt igång ett kvalitetsarbete och det är framför allt i uppföljning, utvärdering och åtgärder av resultat på ett individplan som rektorn varit aktiv. Men det finns även ett pågående ämnesutvecklingsarbete som rektorn har en inblick i och aktivt uppmuntrar. Bedömningen är dock att det brister i rutiner för när och hur resultat följs upp, hur utvärdering sker och hur åtgärder och utvecklingsinsatser sätts in. Det brister även i dokumentation från möten och konferenser. Bristande dokumentation kan försvåra informationsflödet och göra att tagna beslut eller goda idéer faller i glömska. Granskningen visar dock att rektorn för de högre årskurserna tar ett övergripande ansvar för kvalitetsarbetet.

Skolinspektionen bedömer att arbetet i de lägre årskurserna i liten grad uppfyller de krav som ställs på ett systematiskt arbete med uppföljning, utvärdering och åtgärder. Rektorn för de lägre årskurserna har inlett ett internt utvecklingsarbete med att utforma bedömningskriterier och en modell för individuella utvecklingsplaner. Det finns dock inget som tyder på att det finns någon utvärdering av resultat eller åtgärder, alternativt utvecklingsinsatser som bygger på en analys av resultat. De utvecklingsinsatser som gjorts på ämnesnivå har mer berott på entusiasm och kännetecknas därmed mer av att vara ad hoc än av att vara systematiska. Granskningen visar också att rektorn för de lägre årskurserna i mindre grad tar det övergripande ansvaret för kvalitetsarbetet.

En bedömning är också att det inte finns en "röd tråd" i skolans arbete med uppföljning, utvärdering och åtgärder eftersom skolans organisation och dess kvalitetsarbete i hög grad är delad i två separata enheter, 1-6 och 7-9.

4.2. Uppföljning av elevernas kunskapsresultat

I detta avsnitt granskas om det sker en systematisk insamling och beskrivning av information om elevernas kunskapsresultat.

Eftersom skolan tidigare år haft förhållandevis låga kunskapsresultat och flera gånger inom ett fåtal år bytt rektor har rektorn i årskurs 7 till 9 försökt hitta rutiner för att stärka skolledningen, ledarskapet och även kunskapsresultaten. Processen med att hitta metoder och strategier för att följa upp kunskapsresultat är därför i ett inledningsskede. Rektor för de högre årskurserna var till exempel en av initiativtagarna till ett samarbete om bedömningskriterier mellan flera skolor för att minska konkurrens mellan skolorna. Att arbetet med bedömningskriterier har kommit förhållandevis långt håller lärarna med om. I lärarenkäten svarar en majoritet av lärarna att man tagit fram bedömningskriterier för alla ämnen. Dokumentet som innehåller kriterierna i alla ämnen beskriver rektorn som en sorts "arbetsplan". Som en uppföljning av det arbetet har han infört ämnesträffar en gång i månaden. Rektor beskriver ämnesträffarna som en viktig del i kvalitetsarbetet och säger:

"... förutom det här rent mänskliga då att pågående peppa och prata resultat och utveckling så är de här ämnesträffarna en nyckelgrej. Att hålla det här levande. Prata om hur man, inte bara jobbar med de här svaga eleverna som ska nå G utan hur höjer man kvalitén på jobb mot MVG och sådant..."

Citatet visar att rektorn tycker att det är viktigt att följa upp elevernas kunskapsresultat i det interna förbättringsarbetet. I det sammantagna kunskapsresultatet tar man hänsyn till framför allt provresultaten men rektorn påpekar att även diagnoser och muntliga förhör vägs in. Kunskapsresultaten sammanfattas framför allt i de skriftliga omdömena.

På frågan om lärarna har redovisat skriftliga omdömen eller betyg för enskilda elever i de ämnen de undervisar i uppger färre än hälften av lärarna att de gjort de i alla ämnen. Trots det anser rektorn att skolan har en rutin kring hur man skriver skriftliga omdömen, i princip alla ämnen i årskurserna 7 till 9. Rektor menar att han är ganska väl insatt i vilka enskilda elever som riskerar att inte nå målen i årskurs 7. Detta blir ännu tydligare i årskurs 8 när betyg skrivs. Rektor poängterar i intervjun att det är speciellt på våren i årskurs 7 som han går igenom hur eleverna når målen för att kunna sätta in åtgärder efter behov inför årskurs 8.

I rektorns beskrivningar av arbetet med uppföljning av kunskapsresultat ligger fokus på elevnivå, men som citatet ovan visar så håller skolan reda på samtliga elevers resultat. Det finns därmed en förväntan på eleverna att prestera väl. Rektor nämner flera gånger i intervjun att det är viktigt att jobba med ambitiösa elever mot MVG och att lärare ofta finner det mycket stimulerande och roligt.

Det finns mindre med rutiner för uppföljningen av kunskapsresultat på gruppnivå, på så sätt att man aggregerar ihop resultat för att se hur de olika klasserna, ämnena eller andra relevanta grupper presterar. Men i enkäten framgår att ungefär hälften av lärarna i årskurs 6-9 anser att de har diskuterat och redovisat kunskapsresultat för olika elevgrupper. Denna uppföljning sker enligt rektorns berättelse vid ämnesträffar där man diskuterar hur det går för de olika klasserna. Det underlag som används i årskurs 8 och 9 är betygsunderlag. Vid "överlämningen" mellan sexan och sjuan görs en djupare uppföljning av elevernas kunskapsresultat. I enkäten svarar två tredjedelar av lärarna att man redovisat och diskuterat skolans sammantagna kunskapsresultat. Detta tyder på att sammanvägningar av resultat för grupper och på en skölovergripande nivå görs men att det är något oklart hur systematisk uppföljningen är när det gäller fasta rutiner och dokumentation.

En sammanvägning av rektorns berättelse om uppföljning av kunskapsresultat med svaren från lärarenkäten visar en ganska samstämmig bild, nämligen att arbetet med att systematiskt följa upp kunskapsresultat på elevnivå för att se hur eleverna når målen i form av att väga samman provresultat, diagnoser, muntliga förhör etc. har påbörjats. Arbetet har inletts med att bedömningskriterier har tagits fram och detta arbete utvärderas och "hålls igång" under ämnesträffarna. Rektorn menar också att uppföljning sker även på ämnesnivå och han säger: "man känner att här är en hög nivå". För att arbetet med kunskapsuppföljning i de olika ämnena och i alla årskurser ska bli mer systematiskt till sin karaktär är det viktigt att rektorn, i de olika ämnena, går från att nöja sig med att erfara eller ha en känsla av att det går bra eller dåligt till att sammanföra elevernas resultat till aggregerade sammanställningar.

Rektorn för årskurs 1 till 6 uppger att de har inletts ett arbete med att bryta ned de nationella målen till lokala mål. Han uppger dock att arbetet inte varit helt lätt då det inte funnits så mycket insikter i de nationella målen och heller inte någon uppföljning av huruvida eleverna når målen. Enligt rektorn har man generellt inte i någon högre grad följt upp elevernas kunskapsresultat. I matematik, svenska och engelska har uppföljningen varit tillfredsställande men i SO- och NO-ämnena har den varit obefintlig.

Det är speciellt på överlämnandekonferenser, när eleverna ska börja i årskurs 7 som lärarna har diskuterat måluppfyllelsen i matematik, svenska och engelska. Rektorn menar dock att arbetet med att utveckla bedömningskriterier, eller bedömningsmatri-ser som kan användas i samband med formulerandet av skriftliga omdömen, har påbörjats och det sker i ett samarbete mellan flera skolor i Granbergsrektorsområde. Rektorn beskriver processen med att utveckla ett enhetligt tänk och system för skriftliga omdömen som en lång och lite krånglig process. En mötesform som har införts är elevforum då rektorn nästan alltid medverkar. Arbetslagen träffas på elevforumen en gång i månaden. Syftet är att diskutera enskilda elever och pedagogiska problem. Elevforumet leds av specialpedagogen.

En majoritet av lärarna svarar i lärarenkäten att man utvecklat bedömningskriterier för elevernas kunskap i enskilda ämnen. Några av lärarna uppger även att man redovisat enskilda elevers kunskapsresultat i form av skriftliga omdömen för enskilda ämnen och några uppger att man redovisat elevers kunskapsresultat för alla ämnen. När lärarna i årskurs 1-5 får frågan om de redovisat kunskapsresultat för olika elevgrupper säger nästan alla att man aldrig gjort det. Ingen anser att man diskuterat och redovisat skolans sammantagna kunskapsresultat.

Sammanfattningsvis kan sägas att även om rektorn för de lägre årskurserna bara hunnit inleda ett arbete med att skapa ett system för att möjliggöra uppföljning av elevers kunskapsresultat så är han tydlig med att arbetet är viktigt. Rutinerna kring uppföljning av enskilda elever är dock inte helt tydliga och det saknas helt gemensamma rutiner för uppföljning på en mer aggregerad nivå i skolan.

Bedömning: Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med uppföljning av elevernas kunskapsresultat är delvis systematiskt enligt de utgångspunkter och de fyra kriterier som granskningen vilar på. I de högre årskurserna kan arbetet bedömas som något mer systematiskt än i de lägre årskurserna där bedömningen snarare är att arbetet med uppföljning i liten grad är systematiskt. Granskningen visar att rektorn för de högre årskurserna tar det övergripande ansvaret medan rektorn för de lägre årskurserna i högre grad behöver ta ansvar för uppföljningsarbetet.

I de högre årskurserna är bedömningen att uppföljningen av enskilda elever i hög grad uppfyller de krav för ett systematiskt arbete som ställs på verksamheten. Det sker även ett uppföljningsarbete av aggregerade resultat men vilka rutiner som följs och hur arbetet dokumenteras är otydligt. Bedömningen är att det i de lägre årskurserna behöver tas fram tydligare rutiner kring bedömningar av målnuppfyllelse och resultat i alla ämnen och även rutiner för att kunna sammanställa aggregerade resultat, d. v. s. resultat för en klass, ett ämne eller en annan för skolan väsentlig grupp.

4.3. Utvärdering av kunskapsresultaten

I detta avsnitt granskas om det på skolan sker en systematisk analys och värdering av kunskapsresultaten för att finna förklaringar och kunna vidta relevanta åtgärder.

Rektorn för de högre årskurserna beskriver att han började med att gå igenom betygen och analysera dem när han tillträdde tjänsten.

När det gäller att utvärdera varje enskild elevs resultat menar rektorn för de högre årskurserna att detta görs i samband med de så kallade inläsningsdagarna och utvecklingssamtalen. Avstämning och utvärdering av huruvida eleven når målen sker därför kontinuerligt enligt rektorn. Elevhälsoteamet fyller också en viktig funktion när det gäller att utvärdera bakomliggande orsaker till varför elever inte når målen. Rektorn anser därmed att han får information om hur eleverna ligger till kontinuerligt och att det görs analyser av deras utveckling. Efter inläsningsdagarna när pedagogerna arbetat

mer koncentrerat med elever som av någon anledning ligger efter får rektorn också tillgång till lärarnas utvärdering av elevens eventuella framsteg.

Utvärdering av resultat i olika ämnen sker främst på ämneskonferenser. Rektorn för de högre årskurserna nämner t ex att matematikgruppen driver ett seriöst arbete. Det framgår att han är väl insatt i arbetet i ämneslagen och vet var det finns eventuella problem och var samarbetet inte är optimalt. Däremot sker ingen kontinuerlig dokumentation så som till exempel minnesanteckningar eller protokoll vilket innebär att all informationsspridning är muntlig.

Av lärarna som undervisar i årskurs 6-9 anser en svag majoritet att man gör analyser av enskilda elevers resultat och hälften av lärarna anser att man gör analyser av vad olika elevgruppers resultat beror på. Ett fåtal anser även att man gör analyser av vad hela skolans resultat beror på. En tolkning är därmed att lärarna inte i lika hög grad som rektorn uppfattar att det görs kontinuerliga analyser av alla elevers och olika gruppers resultat.

En analys av intervjun och enkäten pekar ändå mot att rektorn har informationskanaler och kan ta del av de samtal och diskussioner mellan lärare som handlar om utvärdering av elevers resultat. Rektorn är till exempel insatt i ämnesarbetet, men mer på ett muntligt och informellt plan, och utan att ta del av protokoll eller minnesanteckningar. Detta innebär att det inte kan sägas att det finns konkreta rutiner för informationsflödet. Majoriteten av lärarna anser att rektorn tar det övergripande ansvaret för analysen av de bakomliggande orsakerna till de kunskapsresultat som skolan uppvisar.

Rektorn för årskurs 1-5 berättar att när en elev riskerar att inte nå målen så diskuteras det på de återkommande elevforummötena. Om utvärderingen av elevens måloppfyllelse visar att det krävs mer insatser tar man upp fallet på en elevvårdskonferens. Enligt rektorn fungerar inte arbetet i arbetslagen särskilt bra, däremot beskriver rektorn att lärarna jobbar i par och diskuterar mycket mellan sig. Även i lärarenkäten framgår att arbetet med att utvärdera elevers kunskapsresultat inte kommit så långt. Några av lärarna som undervisar i årskurs 1-5 anser dock att det görs analyser på enskilda elevers resultat. Någon enstaka anser att det görs analyser av vad enskilda elevgruppers resultat beror på men ingen anser att det görs någon analys av skolans sammantagna resultat.

Sammanfattningsvis kan sägas att det i de lägre årskurserna inte bedrivs mycket analysarbete avseende vare sig enskilda elever, klasser, ämnen eller på en mer övergripande nivå. Det verkar också som om rektorn inte har tillgång till de analyser som eventuellt görs av resultat i samtalsform mellan lärare och diskussioner som förs i arbetslagen. Lärarna upplever inte heller att rektorn tar det övergripande ansvaret för analys av kunskapsresultaten.

Bedömning: Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med utvärdering av elevernas kunskapsresultat är delvis systematiskt. Speciellt gäller det för arbetet som drivs i de högre årskurserna och för enskilda elever. Rektorn tar ett aktivt ansvar och driver

arbetet främst på individnivå men också i de olika ämnena. Dock behöver kontinuiteten i arbetet stärkas och rutinerna behöver bli bättre. Detta gäller framför allt utvärdering av elever som presterar bra och av resultat på gruppnivå, så som flickor och pojkars resultat eller resultat i olika ämnen eller årskurser.

I granskningen framkommer att arbetet med analys av kunskapsresultat i de lägre årskurserna inte uppfyller de krav för ett systematiskt arbete som ställs på verksamheten. Ett arbete med utvärdering av måluppfyllelse och kunskapsresultat behöver sättas igång och skolans rektor behöver ta ett mer aktivt ansvar för det arbetet.

4.4. Åtgärder utifrån en utvärdering av kunskapsresultaten

I detta avsnitt granskas om skolan har en systematik i arbetet med att utforma åtgärder utifrån en utvärdering av kunskapsresultaten.

Rektorn för de högre årskurserna på Granbergsskolan säger:

"...det handlar väldigt, väldigt mycket om stämning i personalgruppen, lugn och ro på skolan och att jag kan ..vara en motor...i att ge positiv feedback på satsningar som höjer pedagogisk kvalitén i klassrummen.."

Som framgår av citatet ovan så har mycket av det interna utvecklingsarbetet som rektorn satsat på varit inriktat mot att skapa ett bra samarbetsklimat, stärka mentorerna i deras arbete, stärka elevvården och skapa ett bra klimat. Detta beskrivs av rektorn som det första steg som var möjligt att ta för att på sikt stärka kunskapsresultaten. I intervjun framkommer att rektorn tar ett aktivt ansvar för åtgärder och utvecklingsinsatser för att stärka skolans organisation och arbetsmiljö. Rektor beskriver också att det var viktigt att försöka vända normer och värderingar hos framför allt pojkarna på skolan till att värdesätta bra betyg. Flera utvecklingsinsatser har därför gjorts som mer eller mindre varit kopplade till skolans sammantagna kunskapsresultat.

Rektorn för de högre årskurserna menar att allt utvecklingsarbete i de olika ämnen görs i ämnesgrupperna där *"mattegruppen"* förs fram som den som är mest aktiv. Han menar att det är en självskriven del av ämnesträffarna att analysera sitt ämne och titta på vad som kan förbättras. En gång per termin hyr de församlingshemmet och ägnar en hel dag åt att diskutera hur de kan utveckla undervisningen i matematik. Samtidigt påpekar rektorn för de högre årskurserna att han tycker att ämneskompetensen är hög och han har förtrostan i att lärarna driver utvecklingen av sitt eget ämne själva. Å andra sidan är han själv inte främmande för att starta ett övergripande utvecklingsarbete inom flera ämnen.

Som nämndes ovan anser rektorn inte att det finns tillräckliga rutiner och inarbetade arbetssätt för att analysera elevernas kunskapsresultat. Majoriteten av lärarna i enkäten svarar dock att skolans åtgärder bygger på en analys av kunskapsresultaten men på frågan om de analyserat om insatta åtgärder givit förväntade effekter så svarar bara ett

fåtal lärare ja. Detta tyder på att analyser av kunskapsresultaten och åtgärder i arbets-sätt och undervisningsmetoder är ad hoc och inte systematiskt genomförda eller utvär-derade.

På frågan om det gjorts några speciella åtgärder eller utvecklingsinsatser på klass- eller ämnesnivå i relation till kunskapsresultat när det gäller de yngre eleverna kan rektorn för de lägre årskurserna inte komma på några sådana åtgärder. Däremot har det gjorts enstaka utvecklingsinsatser som inte varit kopplade till en analys av resultat. De åtgär-der som gjorts, rektorn nämner till exempel ett matematikutvecklingsprojekt och ett läsprojekt med hjälp av dator, har inte varit grundade på analyser av resultaten i de ämnena. I intervjun framkommer vidare att specialpedagogen fyller en mycket viktig funktion i åtgärdsarbetet.

När det talas om åtgärder framhåller rektorn framför allt åtgärder på individnivå när det finns indikationer på att en elev riskerar att inte nå målen.

Lärarna i årskurs 1-6 svarar i enkäten att skolans åtgärder inte alls eller i liten grad bygger på en analys av kunskapsresultaten och på frågan om man har analyserat om insatta åtgärder har givit förväntade effekter så säger nästan alla lärare nej. Detta bety-der att lärarna i årskurs 1-6 inte alls tycker att åtgärderna är grundade i en analys av kunskapsresultaten.

En sammanfattande tolkning av rektorns utsagor, lärarenkäten och kvalitetsredovis-ningen är att det finns få rutiner för att iscensätta åtgärder och utvecklingsinsatser som bygger på en analys av kunskapsresultat. Av lärarenkäten framgår att lärarna inte tycker att rektorn tar det övergripande ansvaret för att elevers kunskapsresultat följs upp, analyseras eller att åtgärder sätts in. De lärare som svarat anser också att skolans arbete med uppföljning, utvärdering och åtgärdsplanering bedrivs i liten grad. Detta tyder på att rektorn bör ta ett mer aktivt ansvar för kvalitetsarbetet i de lägre årskurser-na.

Bedömning: Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med åtgärder är delvis sys-tematiskt. Granskningen har visat att det åtgärdsarbete som bedrivs i de högre årskur-serna delvis uppfyller de krav som ställs på verksamheten. Det bedrivs ett åtgärdsarbe-te på skolan men bedömningen är att det i betydligt högre grad behöver knytas an till en analys av kunskapsresultaten. Det behöver också knytas an tydligare till att målet är att höja kunskapsresultaten på en skolövergripande nivå och att arbetet handlar om ett kontinuerligt internt utvecklingsarbete.

I de lägre årskurserna har arbetet med åtgärder och utvecklingsinsatser inte kommit lika långt som i de högre årskurserna. Bedömningen är därmed att skolan inte uppfyl-ler de krav som ställs på att driva ett aktivt åtgärds- och utvecklingsarbete. Rektorn behöver även i denna del ta ett mer aktivt övergripande ansvar och initiera det arbetet. Arbetet med åtgärder behöver bli kontinuerligt pågående och innefatta alla ämnen och årskurser. Målet med åtgärder och utvecklingsinsatser bör vara att kunskapsresultaten

ska bli bättre. Rutiner, modeller och strategier för hur arbetet ska formas måste utarbetas på skolan.

På Skolinspektionens vägnar

Bertil Karlhager
Enhetschef

Johanna Värlander
Föredragande